

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/68/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120202323
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kálmánová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4120202323.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Denisy Šaligovej, v právnej veci žalobcu: V. I. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., H. X, zastúpený: JUDr. Mgr. Andrea Pállová, advokátka so sídlom Nitra, Podzámska 18A, proti žalovanej: Z. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom W., Y. XX, zastúpená: Mgr. Štefan Slováčik, advokát so sídlom Nitra, Štefaniková trieda 33, o odporovanie právneho úkonu, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 10C/15/2020-223 zo dňa 22. júla 2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (100 %).

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie v záhlaví označeným rozsudkom určil, že Dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktorá bola schválená vo forme zmluvy uzavretého dňa 20.9.2017 medzi žalovanou a dlžníkom V. V. C., nar. X.X.XXXX, ktorou bolo vysporiadané ich bezpodielové spoluvlastníctvo manželov v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 10Pc/7/2017, na základe ktorej žalovaná nadobudla nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území W. zapísané na LV č. XXXX a to parcela registra „C“ parcelné číslo XXXX/XX výmera XXX m² druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, parcela registra „C“ parcelné číslo XXXX/XX výmera XX m² druh pozemku zastavané plochy a nádvoria a stavba, rozostavaný dom bez súpisného čísla nachádzajúcich sa na parcele parcelné číslo XXXX/XX do jej výlučného vlastníctva je voči žalobcovi právne neúčinná. Žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

1.2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ust. § 42a ods. 1, 2, 3 písm. a), § 116, § 1147, § 42b ods. 1, 2, 4 Občianskeho zákonníka.

1.3. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že žalobca a dlžník (bývalý manžel žalovanej) uzatvorili zmluvu o pôžičke, na základe ktorej mal žalobca právo požadovať od dlžníka splnenie dlhu a dlžník mal povinnosť tento dlh splniť. Žalobca má voči dlžníkovi dve pohľadávky priznané právoplatnými súdnymi rozhodnutiami, ktoré dlžník dobrovoľne neplnil, a preto sa proti nemu vedú dve exekučné konania, v ktorých mu ostáva uhradiť ešte 9316,76 eur a 258760,53 eur, a v ktorých súdny exekútor vydal dva exekučné príkazy, ktorými zriadil na sporných nehnuteľnostiach exekučné záložné práva. Základný predpoklad odporovateľnosti právneho úkonu spočívajúci v preukázaní existencie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa - žalobcu tak bol v konaní preukázaný a žiadnou zo strán nebol spochybný.

1.4. Konštatoval, že nebolo sporné, že dlžník žalobcu a žalovaná, ktorá bola jeho bývalou manželkou, uzavreli v konaní o vysporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva zmier, v ktorom sa dohodli, že žalovaná nadobudne do výlučného vlastníctva nehnuteľnosti, ktoré boli zapísané v katastri nehnuteľností v ich spoluvlastníctve v podiele 1/1 a okrem tohto jej bude prikázaný zostatok úveru v Tatra banke a.s. bez povinnosti výplaty svojho bývalého manžela a ani to, že tento zmier schválil súd uznesením. V konaní nebolo sporné, že k uzavretiu dohody prišlo v posledných troch rokoch, ale bolo sporné, či týmto právnym úkonom prišlo ku skráteniu (zmenšeniu) majetku dlžníka, pretože žalovaná sa primárne bránila tvrdením, že sporné nehnuteľnosti neboli v jeho vlastníctve, pretože sa s bývalým manželom „vysporiadali“ už skôr a to v roku 2000 tak, že výlučnou vlastníčkou týchto nehnuteľností je ona a aj bývalému manželovi už vyplátila jeho vyrovnací podiel. Súd však túto obranu žalovanej považoval za účelovú, pretože odporuje skutkovým tvrdeniam žalovanej uvedeným v jej žalobe v konaní o vyporiadanie BSM, kde označila predmetné nehnuteľnosti za predmet BSM, navrhla ich prikázanie do svojho vlastníctva s tým, že bývalému manželovi vyplatí vyrovnací podiel, ktoré až po vyjadrení bývalého manžela k žalobe, zmenila a korigovala aj svoj žalobný návrh a odporuje aj ďalšiemu konaniu žalovanej, ktorá napriek tomu, že tieto nehnuteľnosti nemali byť predmetom BSM uzavrela dohodu o jeho vyporiadaní, do ktorej zahrnula aj tento majetok. Žalovaná počas celého konania relevantným spôsobom ani nepreukázala, že by existoval zákonný dôvod pre ktorý by tieto nehnuteľnosti nemali patriť do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, keďže tento majetok bol nadobudnutý počas manželstva a ako súd už uviedol po zániku BSM bývalí manželia pristúpili k jeho vyporiadaniu ako k majetku pochádzajúcemu z BSM. V konaní nebolo preukázané, že by žalovanej peňažné prostriedky na kúpu pozemku a stavbu domu darovali výlučne jej príbuzní a ani to, že by sa žalovaná s dlžníkom skôr vyporiadali, pretože vyjadrenia svedkov si vzájomne odporovali a vyjadrenie svedka C. - bývalého manžela žalovanej a účastníka spornej dohody súd z rovnakých dôvodov ako vyjadrenie žalovanej považoval za účelové. Okolnosť, či dohoda o vyporiadaní BSM zodpovedá „zásadám“, na ktorých je vyporiadanie podľa zákona založené, nie je v tomto smere sama osebe významná., pretože bez pomoci odporovacej žaloby by žalobca nemohol dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z majetku, ktorý na jej základe pripadol žalovanej. Ak by ak boli tvrdenia žalovanej o vyporiadaní BSM pred uzavretím dohody o vyporiadaní v konaní pred súdom pravdivé tak tým, že predmetom dohody boli aj nehnuteľnosti a nemala písomnú formu bola by takáto neplatná a ani nenadobudla práve účinky.

1.5. V konaní bolo sporné, či bola žalovaná vo vzťahu k bývalému manželovi blízkou osobou, resp. či dlžník uzavrel dohodu v úmysle ukrátiť žalobcu a či jej tento úmysel mal byť známy, alebo či ho mohla pri náležitej starostlivosti poznať. Hoci žalovaná bola v čase uzavretia dohody bývalou manželkou dlžníka, jej vlastným výsluchom, ale aj konaním jej bývalého manžela v rámci vyporiadania BSM a aj jeho návrhu na povolenie odkladu exekúcie, mal súd za preukázané, že žalovaná mu je aj naďalej v pomere, ktorý je obdobný rodinnému pomeru podľa § 116 a § 114 Občianskeho zákonníka a pretože konaním dlžníka bol žalobca nesporne ukrátený je podľa § 42a ods. 3 písm. a) Občianskeho zákonníka možné tomuto právnemu úkonu odporovať. Bývalý manžel žalovanej urobil dohodu v prospech žalovanej a preto možno jej bezprostrednú účasť na fraudóznom správaní sa dlžníka podľa § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka predpokladať. Úspešnosť obrany žalovanej, osoby blízkej dlžníkovi podľa § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka spočíva v preukázaní toho, že o úmysle dlžníka skrátiť odporovaným právnym úkonom veriteľa nevedela a ani nemohla vedieť, hoci vyvinula „starostlivosť“ na spoznanie tohto úmyslu dlžníka a išlo o „náležitú starostlivosť“. Vynaloženie náležitej starostlivosti predpokladá, že osoba dlžníkovi blízka vykonala so zreteľom na okolnosti prípadu a s prihliadnutím na obsah právneho úkonu dlžníka takú činnosť (aktivitu), aby úmysel dlžníka skrátiť veriteľa, ktorý tu v čase odporovaného právneho úkonu objektívne vzaté musel byť, z jej výsledkov spoznala (t. j., aby sa o tomto úmysle dozvedela). V konaní však bolo preukázané a to výsluchom samotnej žalovanej, že o dlhoch a exekúciách bývalého manžela vedela a to už v období pred rozvodom v roku 2015, sama sa na ich riešení aktívne podieľala, komunikovala so súdnym exekútorom, bola účastníkom exekučného konania a dôkaz o prebiehajúcom exekučnom konaní vyplýval aj z príslušného listu vlastníctva a preto súd obranu žalovanej o tom, že o ničom nevedela považoval za účelovú.

1.6. Žalovaná v konaní tvrdila, že nie je možné odporovať súdnemu rozhodnutiu, ktorým bol schválený zmier. Súd uviedol, že po oprave žalobného návrhu je zrejmé, že žalobca odporuje dohode o vyporiadaní BSM a nie súdnemu rozhodnutiu, a pretože dohode o vyporiadaní BSM, hoci bola uzavretá počas súdneho konania vo forme zmieru, ktorý súd schválil uznesením, je možné odporovať, je aj táto námietka žalovanej nedôvodná. Aj takáto dohoda je právnym úkonom, ktorému môže veriteľ za podmienok § 42a Občianskeho zákonníka odporovať, ak ukracuje uspokojenie jeho vymáhateľnej

pohľadávky a ak ju dlžník urobil v úmysle skrátiť ho, pretože po jej uzatvorení alebo po jej účinnosti (ak sa týka nehnuteľnosti) nemôže veriteľ dosiahnuť (bez pomoci odporovacej žaloby) uspokojenie svojej pohľadávky z majetku, ktorý pripadol manželovi (bývalému manželovi) jeho dlžníka. Súd už v priebehu konania poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 30.10.2019 sp. zn. 2Cdo/219/2019 v obdobnej právnej veci, v ktorom uviedol, že „Dohode o vyporiadaní BSM medzi manželmi alebo medzi bývalými manželmi je možné úspešne odporovať za splnenia podmienok uvedených v § 42a OZ, avšak nie je možné odporovať uzneseniu, ktorým bol schválený súdny zmier a ktoré obsahuje dohodu o vyporiadaní BSM, nakoľko sa nejedná o právny úkon účastníkov dohody, ale o súdne rozhodnutie“. Na doplnenie súd udáva, že v tejto právnej veci v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 8C/108/2014 súd prvej inštancie rozsudkom určil súdny zmier za právne neúčinný, ktorý rozsudok odvolací súd v poradí prvým rozsudkom potvrdil, ktorý rozsudok Najvyšší súd SR uznesením z 30.8.2018 sp. zn. 2 Cdo/141/2017 zrušil, na čo odvolací súd v poradí druhým rozsudkom z 27.2.2019 sp. zn. 7Co/235/2018 rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietol a Najvyšší súd SR už spomínaným uznesením z 30.10.2019 sp. zn. 2 Cdo/219/2019 dovolanie odmietol. Ústavný súd SR však nálezom z 28.1.2020 sp. zn. I. ÚS 260/2019 uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30.8.2018 sp. zn. 2Cdo/141/2017 a aj v poradí druhý rozsudok odvolacieho súdu zrušil s odôvodnením, že „Je ústavne akceptovateľný právny záver, že dohode o vyporiadaní BSM schválenej súdnym zmiernom, možno úspešne odporovať, nakoľko sa táto dohoda považuje za hmotnoprávny úkon a navyše ide o dvojstranný právny úkon“.

1.7. Pretože boli preukázané všetky predpoklady úspešného odporovania právneho úkonu podľa § 42a a nasl. Občianskeho zákonníka je žaloba žalobcu, ktorý je veriteľom smerujúca proti žalovanej, ktorá mala z odporovateľného právneho úkonu jeho dlžníka prospieť dôvodná a preto súd určil, že dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov je voči žalobcovi právne neúčinná.

2. Proti rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná, ktorá navrhla rozsudok zmeniť, žalobu zamietnuť, alternatívne rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Namietala nesprávne skutkové zistenie a nesprávne právne posúdenie veci. Poukázala na ust. § 220 ods. 2 CSP, účelom ktorého je predovšetkým doložiť správnosť rozsudku a je prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia. Odôvodnenie rozsudku má obsahovať výstižné vysvetlenie, ako súd posúdil podstatné skutkového tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré v skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých vychádzal a ako ich vyhodnotil. Poukázala na to, že súd vykonal rozsiahle dokazovanie pozostávajúce z výsluchu strán sporu, svedkov a ustálil závery, pre ktoré žalobe vyhovel. V odsekoch 31. a 32. konštatoval, že v konaní nepreukázala, že by peňažné prostriedky na kúpu pozemku a stavbu darovali výlučne jej príbuzní, ani to, že s dlžníkom sa skôr vysporiadali. Podľa názoru súdu si výpovede svedkov odporovali a vyjadrenie svedka C. súd považoval za účelové. Konštatoval, že jej bývalý manžel napriek tomu, že obaja mali vedomosť o zaťažení nehnuteľnosti exekučným záložným právom, navrhli prikázať tieto nehnuteľnosti jej do výlučného vlastníctva bez primeraného protiplnenia. Uvedenú dohodu následne súd schválil formou súdneho zmiernu. Uviedla, že svedeckými výpoveďami, ktorými preukazovala, že finančnému vyporiadaniu ohľadne nehnuteľnosti medzi ňou a svedkom C. došlo ešte v roku 2000, kedy mu vyplatila sumu 500.000,- Sk, čím ho defakto vyplatila z polovice domu. Uviedla, že svedok C., ako aj svedok N. zhodne a bez potrebných rozporov potvrdili finančné vyporiadanie ňou tvrdené, ako aj skutočnosť, že ich získala darom od svojich rodinných príslušníkov. Súd ďalej uviedol, že ak by aj boli tvrdenia žalovaného z vyporiadaní BSM pred uzavretím dohody o vyporiadaní v konaní pred súdom pravdivé tým, že predmetom dohody boli aj nehnuteľnosti a táto nemala písomnú formu, bola by neplatná. K tomu ona ale uvádza, že v čase keď došlo k vyporiadaniu ohľadne nehnuteľnosti, boli ešte manželia, preto nemohli uzatvoriť písomnú dohodu s právnou relevanciou, predmetom ktorej by bolo vyporiadanie. K právnej stránke uviedla, že súd napadnutým rozsudkom rozhodol v absolútnom protiklade s rozhodnutím, ktorým schválil dohodu o vyporiadaní BSM manželov C.. Ak mali konať účelovo, keď navrhli prikázať nehnuteľnosti do jej výlučného vlastníctva bez primeraného protiplnenia, pričom mali mať vedomosť o exekučnom záložnom práve, potom súd nemal navrhovanú dohodu o vyporiadaní BSM formou súdneho zmiernu schváliť. Podotkla, že dohodu o schválení súdneho zmiernu v predmetnej veci o dohode a schválení súdneho zmiernu rozhodol jeden a ten istý sudca. Znamená to tiež, že súd nesprávne vyhodnotil jej úmysel ukrátiť žalobcu. Z výpovede svedka C. ako aj žalovanej vyplýva, že vzťahy boli narušené od roku 2000, nechcela sa podieľať na jeho podnikaní, žila s ním iba kvôli deťom. Napriek tomu, že z úveru, ktorý si C. zobral na podnikanie nevidela ani euro, úver splácala z obavy, že príde o dom ktorý považovala za svoj, nakoľko svedkovi C. vyplatila vyrovnávací podiel ešte v roku 2000.

3. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť, považujúc ho za dostatočný, presvedčivý a úplný. Pokiaľ žalovaná poukazuje na údajnú nemožnosť uzatvoriť akúkoľvek písomnú dohodu s právnou relevanciou, predmetom ktorej by bolo vyporiadanie nehnuteľnosti, poukázal na skutočnosť, že v čase, keď malo dôjsť k údajnému vyporiadaniu BSM bývalého manžela bolo možné využiť postup podľa vtedy platného ust. § 143a Občianskeho zákonníka, podľa ktorého manželka mohli dohodu zúžiť alebo rozšíriť zákonom určený rozsah BSM a dohoda podľa ods. 1, 2 vyžaduje formu notárskej zápisnice. Manželka môžu voči inej osobe sa na túto dohodu odvolať len vtedy, ak im táto dohoda bola známa. Teda, ak by bola pravda, že medzi žalovanou a jej bývalým manželom malo dôjsť k vyporiadaniu BSM ako tvrdí a je nepochybne zákonom možnosť urobiť tento úkon s relevantnými právnymi následkami. Tvrdenie žalovanej o právnej nemožnosti platne usporiadať ich vzťah je preto účelové, klamlivé a zavádzajúce. Zároveň sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o tom, že tvrdenia žalovaného o ústnom vyporiadaní BSM sú účelovou obranou, keď sama uviedla v návrhu na vyporiadanie BSM nehnuteľnosti ako predmet BSM a navrhla ich prikázať do svojho výlučného vlastníctva oproti povinnosti uhradiť bývalému manželovi vyporiadací podiel. Táto skutočnosť je sama o sebe v rozpore s tvrdeniami obsiahnutými v odvolaní. Podľa jeho názoru žalovaná neuniesla dôkazné bremeno v otázke preukázania, že nehnuteľnosť nepatrila do BSM v čase žalobou napadnutého právneho úkonu, ani žiadnym relevantným spôsobom nepreukázala ako osoba blízka dlžníkovi, že jej nebol známy úmysel dlžníka ukrátiť pohľadávky žalobcu.

4. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté, v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spíňa náležitosti (§ 363 CSP), viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval si to dôležitý verejný záujem, s následným verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

5. Predmetom konania je žaloba, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktorá bola schválená vo forme zmluvy dňa 20.09.2017 medzi žalovanou a dlžníkom V. C., ktorou bolo vyporiadané ich bezpodielové spoluvlastníctvo manželov v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 10Pc/7/2017, na základe ktorej žalovaná nadobudla nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území W. zapísané na LV č. XXXX a to parcela registra „C“ parcelné číslo XXXX/XX výmera XXX m² druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, parcela registra „C“ parcelné číslo XXXX/XX výmera XX m² druh pozemku zastavané plochy a nádvoria a stavba, rozostavaný dom bez súpisného čísla nachádzajúcich sa na parcele parcelné číslo XXXX/XX do jej výlučného vlastníctva, je voči žalobcovi právne neúčinná. Žalobca dôvodil tým, že žalovaná je bývalou manželkou jeho dlžníka V. V. C., proti ktorému má judikovanú a vymáhateľnú pohľadávku vo výške 258.760,53 eura, ktorá vznikla za trvania ich manželstva na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 05.04.2006 a bolo o nej rozhodnuté právoplatným a vykonateľným rozhodnutím Okresného súdu Nitra z 01.11.2008 vydanom v konaní sp. zn. 29Zm/67/2008. Dlžník a žalovaná nadobudli počas trvania manželstva predmetné nehnuteľnosti a pretože pohľadávka vznikla za trvania ich manželstva, mala byť uspokojená aj z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva. Na vymoženie pohľadávky sa vedie exekučné konanie, o ktorom bola žalovaná informovaná, pretože v čase jeho začatia boli s dlžníkom manželka a je aj blízkou osobou dlžníkovi, a preto musela aj pri náležitej starostlivosti rozpoznať jeho úmysel ukrátiť ho alebo sa o prebiehajúcom exekučnom konaní dozvedieť z príslušného listu vlastníctva. Preskúmaným rozsudkom súd prvej inštancie žalobe žalobcu vyhovel, keď určil, že dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva (ďalej aj ako „BSM“) schválená vo forme zmluvy uzatvoreného dňa 20.09.2017, je voči žalobcovi právne neúčinná.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, správne zistil skutkový stav, vec správne posúdil po právnej stránke, a preto rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP). V tejto časti sa odvolací súd plne stotožňuje s dôvodmi súdu prvej inštancie uvedenými v napadnutom rozsudku, na tieto poukazuje ako na správne, a preto ich nebude duplicitne opakovať (§ 387 ods. 2 CSP). Rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za správne skutkovo a právne zdôvodnené a zodpovedajúce požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia.

9. Žalovaná v podanom odvolaní namietala, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

9.1. K nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd konštatuje, že citovaný odvolací dôvod je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov strán sporu, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálnej vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 192 až § 194 CSP.

9.2. Nesprávnym právnym posúdením veci podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

3. Žalovaná v podanom odvolaní namietala, že súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol v absolútnom protiklade s rozhodnutím, ktorým schválil dohodu o vyporiadaní BSM. S poukazom na § 148 ods. 2 CSP uviedla, že ak súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaná a svedok C. konali účelovo, keď navrhli prikázať predmetné nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalovanej bez primeraného protiplnenia, pričom mali vedomosť v čase rozhodovania súdu o exekučnom záložnom práve, ktoré na predmetnej nehnuteľnosti viazlo, preto nemal súd takto navrhovanú dohodu o vyporiadaní BSM formou súdneho zmieru schváliť. Záverom uviedla, že pokiaľ mal súd pochybnosti o zákonnosti dohody o vyporiadaní BSM, nemal takúto dohodu schváliť.

4. Odvolací súd sumarizuje, že v danom prípade ide o aplikáciu inštitútu odporovateľnosti, a to voči dohode o vyporiadaní BSM uzatvorenej vo forme zmieru dňa 20.09.2017 medzi žalovanou a dlžníkom žalobcu V. V. C.. Dohoda o vyporiadaní BSM, ktorú uzavru účastníci pred súdom a táto dohoda je schválená ako súdny mier, je hmotnoprávny úkon, ktorý rovnako ako zmluva (dohody) jeho účastníkov zaväzuje. Ak pred súdom došlo k dohode o vyporiadaní BSM, súd uznesením vždy rozhodne, či schváli alebo neschváli takto navrhovaný súdny mier. Len schválený súdny mier má sledované právne účinky a konanie o vyporiadaní BSM sa tým končí. V prípade, že by súd neschválil takto navrhovanú dohodu o vyporiadaní BSM stráca svoje účinky (účastníkov nezaväzuje) a súd pokračuje v konaní o vyporiadaní BSM.

5. Súd dohodu o vyporiadaní BSM schváli súdnym mierom len v prípade, že neodporuje právnym predpisom, teda nie je v rozpore so zákonom alebo dobrými mravmi. Vzhľadom k tomu, že dohoda o vyporiadaní BSM schválená uznesením o súdnom zmieri, predstavuje hmotnoprávny úkon, ktorý môže jeden z jeho účastníkov učiniť v úmysle ukrať svojho veriteľa (tým, že nenadobudne žiadny majetok, alebo nadobudne majetok v minimálnej hodnote, alebo v menšej hodnote ako mu prináleží), môže jej veriteľ s úspechom odporovať. V tejto súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti, že je nutné poukázať na skutočnosť, že Ústavný súd Slovenskej republiky už v náleze č. k. I. ÚS 260/2019 z 28. januára 2020 vyslovil, že je ústavne akceptovateľný záver o tom, že dohoda o vyporiadaní BSM schválená súdnym

zmierom nevyklučuje možnosť odporovateľnosti, keďže ide o dvojstranný hmotnoprávny úkon. Uvedený záver bol opätovne potvrdený Ústavným súdom Slovenskej republiky, a to nálezom č. k. IV. ÚS 36/2022-36 zo dňa 28. marca 2022, ktorým zrušil uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Cdo 54/2020 z 29. júna 2021 a vec vrátil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie, keď tento v uvedenom rozhodnutí v zásade dospel k opačnému záveru o nemožnosti odporovať dohode o vypořádání BSM schválenej súdnym zmiernom, pretože nepredstavuje právny úkon, ale ide o súdne rozhodnutie.

6. V konaní o schválení súdneho zmiernu ohľadne vypořádania BSM súd skúma, či neodporuje zákonu alebo dobrým mravom. Otázkou, či takáto dohoda o vypořádání BSM bola uzatvorená v úmysle ukrátiť uspokojenie veriteľa niektorého z účastníkov dohody, či je teda odporovateľným právnym úkonom, sa súd pri schvaľovaní nezaobrá. Súd neschválil dohodu sporových strán v prípade, ak dohoda odporuje hmotnému právu. Pôjde predovšetkým o porušenie kogentných ustanovení hmotného práva, predovšetkým o náležitostiach platnosti právnych úkonov (porovnaj ust. § 37 a nasl. Občianskeho zákonníka). Naopak, dohodu sporových strán nemôže neschváliť, ak dohoda hmotnému právu neodporuje - inak povedané, súd posudzuje iba a výlučne toto kritérium, nie napríklad výhodnosť či nevýhodnosť uzavretej dohody, pretože by porušil princíp rovnosti zbraní. Určením právnej neúčinnosti v zmysle ustanovenia § 42a Občianskeho zákonníka nastáva iba stav tzv. relatívnej bezúčinnosti dotknutého právneho úkonu a právny úkon i naďalej zostáva platným a vyvoláva ním sledované právne následky. Iba v pomeroch veriteľa, v ktorého prospech bola právna neúčinnosť právneho úkonu vyslovená a osoby, v ktorej prospech bol odporovateľný právny úkon učený alebo ktorej z neho vznikol prospech, sa na právny úkon hľadí tak, ako keby nenastali jeho účinky.

7. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že podstatou právneho inštitútu odporovateľnosti je neúčinnosť platného právneho úkonu voči určitej osobe, v dôsledku čoho môže táto osoba (veriteľ) požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z predmetu odporovateľného právneho úkonu tak, akoby k tomuto úkonu vôbec nedošlo. Neplatný právny úkon nemá žiadne právne následky, bolo by preto úplne nadbytočné domáhať sa určenia jeho neúčinnosti voči veriteľovi (obdobne Najvyšší súd SR, sp. zn. 2 Cdo 110/2002).

8. Vychádzajúc z vyššie konštatovaného odvolací súd dospel k záveru, že odvolacia námietka žalovanej nie je spôsobilá privodiť zmenu, alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia, nakoľko súd v konaní o schválení súdneho zmiernu ohľadne vypořádania BSM skúma, či neodporuje zákonu alebo dobrým mravom a otázkou, či takáto dohoda o vypořádání BSM bola uzatvorená v úmysle ukrátiť uspokojenie veriteľa niektorého z účastníkov dohody, či je teda odporovateľným právnym úkonom, sa súd pri schvaľovaní nezaobrá. Zároveň možno uzavrieť, že veriteľ môže s úspechom odporovať dohode o vypořádání BSM schválenej formou súdneho zmiernu, ktorú dlžník uzavrel v úmysle ukrátiť svojho veriteľa, ak sú pre vyslovenie odporovateľnosti splnené všetky predpoklady uvedené v § 42a Občianskeho zákonníka.

9. Odvolací súd sa rovnako tak stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, ohľadom tvrdenia žalovanej o vypořádání BSM pred uzatvorením dohody o vypořádání v konaní pred súdom uvedenom v bode 31. napadnutého rozhodnutia s tým, že po oboznámení sa s obsahom spisu a po prejednaní veci dospel k záveru, že k právnemu záveru prezentovanému súdom prvej inštancie v súvislosti s vyššie uvedeným na podklade ním zisteného skutkového stavu niet čo vytknúť. Žalovaná v podanom odvolaní uviedla, že v čase keď došlo k vypořádání ohľadne nehnuteľností medzi ňou a V. C., boli ešte manželia, a preto ani nemohli uzatvoriť akúkoľvek písomnú dohodu s právnou relevanciou predmetom, ktorej by bolo vypořádání predmetnej nehnuteľnosti. Odvolací súd pre doplnenie správnosti uvádza, že možno uviesť, že v danom prípade zo strany žalovanej nebolo bezpodmienečne preukázané, že v roku 2000 došlo medzi ňou a Ing. C. k vypořádání resp., k vypořádání správnymi účinkami. Možno uzavrieť, že uvedené je v priamom rozpore s tvrdeniami žalovanej uvádzanými v konaní o vypořádání bezpodielového spoluvlastníctva, kde tak ako súd prvej inštancie uviedol, označila predmetné nehnuteľnosti za predmet BSM a navrhla ich prikázanie do svojho vlastníctva s tým, že bývalému manželovi vyplatí vyrovnávací podiel.

10. Primárnym predpokladom uplatnenia subjektívneho odporového práva veriteľa je existencia koreálneho veriteľsko-dlžníckeho záväzkového vzťahu, v rámci ktorého existuje subjektívna povinnosť dlžníka plniť veriteľovi dlh a oprávnenie veriteľa požadovať splnenie tohto dlhu. Sekundárny predpoklad vzniku subjektívneho odporového práva predstavuje tzv. ukracujúci právny úkon medzi dlžníkom a

kvalifikovanou treťou osobou, resp. v prospech takejto osoby. Ďalším predpokladom vzniku odporového oprávnenia veriteľa je charakter odporovateľného právneho úkonu ako úkonu in fraudem creditoris t. j. úkon, ktorý ukrátil veriteľa v možnosti domáhania sa uspokojenia z majetkovej sféry dlžníka.

11. Posledným kritériom vzniku subjektívneho odporového práva je existencia kvalifikovaného predpokladu na strane tretej osoby, s ktorou dlžník odporovateľný právny úkon uzatvoril, resp. ktorá mala z tohto úkonu prospech. K tomuto predpokladu je teda nevyhnutné zaradiť subjektívnu vedomosť tretej osoby o fraudóznom úmysle dlžníka, teda vedomosť tejto osoby o tom, že právny úkon sa realizuje za účelom ukrátenia veriteľa. Na základe uvedeného sa odvolací súd rovnako tak stotožnil aj s právnym názorom súdu prvej inštancie, že žalovaná o dlhoch a exekúciách manžela vedela, keď v konaní bolo jednoznačne preukázané, ako aj z tvrdení samotnej žalovanej vyplynulo, že o dlhoch a exekúciách manžela vedela, a to už v období pred rozvodom v roku 2015 s tým, že sama sa na ich riešení aktívne podieľala, bola účastníkom exekučného konania, preto zhode so súdom prvej inštancie vyhodnotil túto argumentáciu žalovanej za účelovú.

12. Na základe uvedeného sa preto odvolací súd plne stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, keď dospel k záveru, že v prejednávacom prípade došlo k naplneniu všetkých predpokladov úspešného odporovania právneho úkonu podľa § 42a a nasl. Občianskeho zákonníka, preto súd prvej inštancie správne určil, že dohoda o vypořiadaní BSM je voči žalobcovi právne neúčinná.

13. Odvolací súd záverom k odvolacím námietkam žalovanej zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach uvedené konštantne pripomína a odvolací súd sa s týmto v plnej miere stotožňuje, preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, IV. ÚS 112/05).

14. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

15. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP s tým, že v odvolacom konaní plne úspešnému žalobcovi nárok na ich náhradu priznal v plnom rozsahu (100 %) s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, a to samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 .

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).